

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Малишевої Оксани Василівни

«Взаємодія інститутів публічної влади і громадянського суспільства у регулюванні регіонального розвитку»

яка подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

1. Оцінка роботи здобувача у процесі підготовки дисертації і виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи

Здобувач Малишева Оксана Василівна виконала у повному обсязі індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. Освітню програму в обсязі 60 кредитів ECTS виконала у повному об'ємі. Здобувачка успішно склала іспити з наступних дисциплін: Концептуальні засади розвитку публічного управління та адміністрування, Публічна політика, Управління суспільним розвитком, Концептуальні засади сучасного наукового пізнання, Етика та світоглядні засади наукової діяльності, Методологічне забезпечення досліджень публічного управління та адміністрування, Методологічне забезпечення освітньої діяльності, Управління проектами, Комунікативні аспекти діяльності дослідника, Основи наукового мовлення, Інформаційні технології у науковій діяльності, Іноземна мова в професійній діяльності дослідника публічного управління та адміністрування, Інформаційно-аналітична складова публічного управління, Глобальне врядування і між рівневі відносини у публічному управлінні, Демократія участі та комунікації в публічному управлінні та пройшла педагогічну практику.

У процесі навчання здобувачка набула усіх компетентностей, теоретичних знань, вмінь і навичок, визначених Тимчасовим стандартом вищої освіти третього науково-освітнього рівня за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Всі заплановані види робіт були виконані своєчасно і в повному обсязі. Здобувачка плідно співпрацювала з науковим керівником протягом усього терміну навчання в аспірантурі.

2. Обґрунтування вибору теми дослідження

Для сучасного публічно-управлінського дискурсу концепт громадянського суспільства є одним із базових. Переважно під цим поняттям мають на увазі сфери суспільного життя, які є незалежними від держави, але, разом із тим, функціонують в організаційно-правових межах, визначених державою. До інституцій громадянського суспільства можна віднести різноманітні громадські рухи, об'єднання, соціальні групи тощо. Структури громадянського суспільства, будучи покликаними сприяти вираженню різноманітних інтересів індивіда, презентують широкий спектр форм

суспільних відносин, на регіональному рівні зокрема (етнічні, освітні, релігійні, культурні, інформаційні, економічні, управлінські та ін.). У більшості концепції наголошується, що не варто спрощено експлікувати громадянське суспільство в якості проміжної ланки між сферою послуг та сферою публічного управління. Громадянське суспільство пов'язане з різноманітними сферами життєдіяльності соціуму. Спільно з державою громадянське суспільство є однією з провідних сил суспільного демократичного розвитку. Отже, налагодження взаємодії між інститутами публічної влади і громадянським суспільством у регулюванні регіонального розвитку в Україні, набуває особливої актуальності.

3. Особистий внесок дисертанта в отриманні наукових результатів

Наукова новизна отриманих результатів полягає в обґрунтуванні теоретичних положень і визначенні практичних рекомендацій із удосконалення взаємодії інститутів публічної влади і громадянського суспільства у регулюванні регіонального розвитку. Новизна наукових результатів конкретизується в таких положеннях:

уперше:

- доведено, що високий рівень соціального капіталу у суспільстві здатний сприяти тісній взаємодії інститутів публічної влади та громадянського суспільства у процесі регулювання регіонального розвитку, стаючи його дієвим чинником посилюючи забезпечення системи національної стійкості, особливо за наявності кризових умов у соціумі. Запропоновано власне визначення дефініції соціального капіталу в контексті взаємодії інститутів публічної влади та громадянського суспільства у процесі регулювання регіонального розвитку, як комплексу неформальних цінностей, норм, традицій, які забезпечують довіру та співпрацю між людьми, сприяючи їхньому об'єднанню для реалізації спільних ініціатив щодо регіонального розвитку;

- обґрунтовано, що дієва взаємодія інститутів публічної влади і громадянського суспільства з урахуванням регіональної специфіки сприяє виробленню та впровадженню національно-патріотичної політики, зокрема, у сфері формування загальнодержавної національної ідентичності, яка здатна стати детермінантою забезпечення легітимації інститутів публічної влади в Україні в період воєнного стану за умов неможливості оновлення публічної влади шляхом виборів у демократичний спосіб;

удосконалено:

- понятійно-категоріальний апарат публічного управління та адміністрування щодо демократизації як сукупності процесів, що детермінують всебічний розвиток демократичної політичної системи на різних взаємопов'язаних рівнях: публічно-управлінському, політико-правовому, інституційному, електоральному, соціокультурному тощо. Саме така

експлікація концепту демократизації тісно корелює з публічно-управлінським дискурсом, оскільки включає формування взаємовідносин між інститутами публічної влади та громадянського суспільства у демократичному ключі;

- методичний підхід стосовно виявлення пріоритетних напрямів досліджень у сфері індексування стану демократії рядом відомих міжнародних організацій: Freedom House (Дім Свободи); Democracy Index («Індекс демократії»); Індекси глобального стану демократії (Global State of Democracy – GSoD); Індекс «Різновиди демократії» (Varieties of Democracy – V-Dem); Індекс відкритості уряду WJP (World Justice Project); Індекс трансформації Бертельсманна (Bertelsmann Transformation Index – BTI). Констатовано, що задля аналізу взаємовідносин інститутів публічної влади та громадянського суспільства в Україні найоптимальнішими є дослідження Індексу трансформації Бертельсманна, де здійснюється глибинний аналіз демократичних трансформацій на трьох взаємопов'язаних рівнях: політичні (демократичні) трансформації, економічні трансформації, державне врядування (управлінські трансформації);

- обґрунтування щодо того, що навіть вже під час війни, яку росія почала проти України у 2014 році, в Україні тривав успішний процес демократичних трансформацій, в тому числі і завдяки дієвій взаємодії інститутів публічної влади і громадянського суспільства у регулюванні регіонального розвитку. Мова йде про реформу децентралізації публічної влади, яку можна оцінити, як одну з найвагоміших та найдемократичніших реформ політико-управлінського простору України;

- підхід щодо електронного врядування, завдяки якому відбуваються суттєві трансформації у взаємодії інститутів публічної влади та структур громадянського суспільства у регулювання регіонального розвитку, які насамперед полягають у створенні якісно нових та більш спрощених форматів взаємодії. Електронна демократія детермінує створення нових та більш якісних форм громадської участі. Разом із тим, слід усвідомлювати проблему існування цифрового розриву, коли у людей може бути відсутнім доступ до інформаційних технологій;

дістали подальшого розвитку:

- систематизація демократичних, економічних та управлінських трансформацій в Україні за окремими критеріями та показниками з 2006 по 2024 роки, на основі яких виокремлено конструктивні та проблемні показники з огляду на необхідність корегування стратегій дієвої взаємодії інститутів публічної влади та громадянського суспільства у регулювання регіонального розвитку;

- узагальнення, що високий рівень довіри між індивідами в суспільстві гарантує формування ефективних інститутів громадянського суспільства. Інститути публічної влади задля забезпечення високого рівня довіри

суспільства до владних органів повинні більш ефективно формувати стратегічні комунікації, на регіональному рівні зокрема;

- інструменти регулювання регіонального розвитку в умовах правового режиму воєнного стану в Україні де відбулися суттєві трансформації у взаємовідносинах між інститутами публічної влади та громадянського суспільства, що, зокрема, спричинено змінами у балансі повноважень органів публічної влади. Специфіка цих змін обумовлюється регіональним контекстом: у залежності від ступеня наближеності певної території до зони бойових дій суттєво відрізняються стратегії взаємодії інститутів публічної влади та громадянського суспільства у регулювання регіонального розвитку.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Сформульовані та оприлюднені у дисертаційній роботі наукові положення, висновки та рекомендації ґрунтуються на теоретико-методологічних засадах науки публічного управління та адміністрування, узагальненні поглядів та ідей провідних вітчизняних і зарубіжних науковців, використанні системи загальнонаукових і спеціальних методів. У роботі здійснено аналіз значного обсягу нормативно-правових актів, наведено дані про апробацію результатів на науково-практичних конференціях та впровадження розробок автора у практичній діяльності органів публічної влади. У цілому наукові результати, отримані в дисертації, є достовірними, науково обґрунтованими та доказовими.

5. Практичне значення одержаних результатів

Практичне значення одержаних результатів полягає насамперед у можливості їхнього використання в діяльності інститутів публічної влади, зокрема, стосовно реалізації нових форм і методів взаємодії зі структурами громадянського суспільства у контексті регулюванні регіонального розвитку.

Розроблені автором у дисертаційному дослідженні пропозиції та рекомендації щодо покращення взаємодії інститутів публічної влади і громадянського суспільства у регулювання регіонального розвитку використані:

- Харківською обласною радою (Довідка від 03.03. 2026 р.), зокрема при розробці стратегії розвитку Харківського регіону, місцевих програм із розвитку громадянського суспільства;

- Пісочинською селищною радою Харківського району Харківської області (Довідка № 02-31 від 02.03. 2026 р.), зокрема щодо емерджентних властивостей в певній системі, де синергійні зусилля окремих елементів системи дають в сукупності більш вагомий результат, ніж сума результатів елементів системи, якщо б вони не поєднувалися для взаємодії;

- Комунальним закладом «Ветеранський простір «Пліч-о-пліч» Харківської обласної ради (Довідка № 73/03/26 від 02.03.2026 р.) в частині розробки стратегії посилення національної ідентичності;

- громадською організацією «Агенцією місцевих ініціатив» м. Харкова (Довідка від 03.03.2026 р.) стосовно національно-патріотичного виховання молоді, розвитку україноцентричних ініціатив, волонтерських проєктів.

6. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором

Основні положення дисертації висвітлено в одинадцяти публікаціях, із них: 1 стаття у науковому виданні, проіндексованому у базі даних Web of Science Core Collection, 4 статті у наукових фахових виданнях України, 1 розділ у колективній монографії, 5 тез доповідей у матеріалах наукових конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Стаття у періодичному науковому виданні, проіндексованому у базі даних Web of Science Core Collection:

1. Kuts H., Nakonechny V., Zastava I., Kuts B., Malysheva O. Marketing Strategies for Rural Territories Development in Ukraine in the Context of Decentralization Reform. *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*. Vol. 21. Issue 2. 2021. P. 339–350. URL: http://managementjournal.usamv.ro/pdf/vol.21_2/volume_21_2_2021.pdf

Статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:

2. Малишева О.В. Публічна влада і громадянське суспільство в Україні в умовах воєнного стану. *Теорія та практика державного управління*. 2025. Вип. 2 (81). С. 289-302. DOI: <https://doi.org/10.26565/1727-6667-2025-2-17>

3. Малишева О.В. Експлікація концепту «публічна влада» у вітчизняному науковому дискурсі. *Теорія та практика державного управління*. 2018. № 4. С. 94-99. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Trpa_2018_4_14

4. Малишева О.В. Сучасні дослідження «громадянського суспільства» в науковому дискурсі українських учених. *Актуальні проблеми державного*

управління. 2018. № 2. С. 20-25. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=apdy_2018_2_5

5. Малишева О.В. Формування проблематики громадянського суспільства в публічному управлінні: теоретичні засади. *Теорія та практика державного управління*. 2017. № 4. С. 36-41. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Tpdu_2017_4_7

Розділ у колективній монографії:

6. Малишева О.В. Громадянське суспільство в механізмі формування спроможності територіальної громади // *Територіальна громада: засоби забезпечення спроможності: монографія* / [Ю.О. Куц, В.В. Мамонова, С.В. Газарян, В.В. Наконечний та ін.; за заг. ред. Ю.О. Куца]. Харків: Видавництво ХарПІ НАДУ «Магістр», 2020. 477 с. С. 192-201.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Малишева О.В. Соціальний капітал як основа громадянського суспільства та чинник дієвого регіонального розвитку. *Науково-практична конференція «Потенціал молоді у розвитку публічного управління в Україні»* (25 лютого 2026 р., м. Харків). Харків: Харківська обласна рада; Інститут державного управління» ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2026. С.

8. Малишева О.В. Співпраця інститутів громадянського суспільства та органів публічної влади у реалізації проектів розвитку на місцевому рівні. *XIX Міжнародний науковий конгрес «Публічне управління XXI століття: синтез науки та практики»* (19 квітня 2019 р., м. Харків). Харків: Видавництво ХарПІ НАДУ «Магістр», 2019. 568 с. С. 195-197.

9. Малишева О.В. Форми та напрями взаємодії органів влади з інститутами громадянського суспільства у реалізації проектів розвитку на регіональному рівні. *Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Місьцеве самоврядування: сучасні тенденції розвитку»* (3 грудня 2018 р., м. Київ). Київ: РВВ НУБіП України, 2019. 141 с. С. 79-81.

10. Малишева О.В. Держава і громадянське суспільство: визначення сфер впливу. *Науково-практична конференція за підсумками стажування слухачів «Публічне управління в Україні: теорія, практика, інновації»* (27 вересня 2018 р., м. Харків). Харків: Видавництво ХарПІ НАДУ «Магістр»,

2018. 202 с. С. 148-151. URL: https://ipa.karazin.ua/wp-content/themes/education/filesforpages/science/zbirnyr_tez_27_09_2018.pdf

11. Малишева О.В. Взаємодія органів державної влади з громадськістю на місцевому рівні. *XVIII Міжнародний науковий конгрес «Публічне управління XXI століття: світові практики та національні перспективи»* (26 квітня 2018 р., м. Харків). Харків: Видавництво ХарПІ НАДУ «Магістр», 2018. 584 с. С. 261-263.

7. Апробація матеріалів дисертації

Основні результати дисертаційного дослідження обговорювались на засіданнях кафедри публічного управління та державної служби, на міжнародних і вітчизняних науково-практичних конференціях і конгресах та ін.

8. Оцінка структури, мови та стилю дисертації

Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

9. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Малишевої О.В. «Взаємодія інститутів публічної влади і громадянського суспільства у регулюванні регіонального розвитку» повністю відповідає галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» та відповідає паспорту спеціальності 281 – «Публічне управління та адміністрування». Здобувачкою повністю виконано освітню та наукову складову третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

10. Дотримання академічної доброчесності

На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, наукових праць здобувача та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагиату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

11. Результати обговорення та проведення презентації. Рекомендація дисертації до захисту

Здобувачка представила основні результати своєї дисертаційної роботи на розширеному засіданні кафедри публічного управління та державної служби ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна щодо попередньої експертизи дисертації (витяг з протоколу № _____ розширеного засідання кафедри публічного управління та державної служби від 20.03.2026 року) у формі презентації та наукової дискусії після її завершення. У рамках цього розширеного засідання було ухвалено одногосно рекомендувати роботу здобувачки Малишевої О.В. «Взаємодія інститутів публічної влади і громадянського суспільства у регулюванні регіонального розвитку» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

Головуючий на розширеному засіданні кафедри публічного управління та державної служби, кандидат наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та державної служби ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Людмила НАБОКА